

Јавно Претпријатие за државни патишта

АВТОПАТОТ А2: БУКОЈЧАНИ - КИЧЕВО ДЕЛНИЦА

ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЧИНИТЕЛИТЕ

Јавно Претпријатие за државни патишта

АВТОПАТОТ А2: БУКОЈЧАНИ - КИЧЕВО ДЕЛНИЦА

ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЧИНТЕЛИТЕ

PUBLIC

ПРОЕКТ БР. 70061173

OUR REF. NO. 70061173/ SUPPLEMENTARY SEP

ДАТУМ: ЈУНИ 2020

Јоже Јовановски
менаџер за заштита на животната и социјалната средина, Единица за спроведување
проекти, ЈПДП
телефон: +38923118044 локал 305
адреса: Даме Груев 14, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Email: j.jovanovski@roads.org.mk
Website: www.roads.org.mk

PUBLIC

КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТОТ

Издание/ревизија	Прво издание	Ревизија 1	Ревизија 2	Ревизија 3	Ревизија 4
Забелешки	Нацрт Финален извештај за коментари	ажурирање	ажурирање	ажурирање	ажурирање по ревидирање од ЈПДП
Датум	јули 2019	август 2019	октомври 2019	ноември 2019	февруари 2020
Подготвено од	Nick Archibald	Nick Archibald Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton
Потпис					
Проверено од	Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton	Tatyana McNaughton
Потпис					
Одобрено од	Rachael Bailey	Rachael Bailey	Rachael Bailey	Rachael Bailey	Rachael Bailey
Потпис					
Број на Проект	70061173	70061173	70061173	70061173	70061173
Број на Извештај	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД	6
1.2	ЦЕЛИ НА ПЛАНОТ	6
2	ОПИС НА ПРОЕКТОТ	8
2.1	КОНТЕКСТ НА ПРОЕКТОТ	8
2.2	ПЛАНИРАНА ИЗГРАДБА	8
2.3	НАЦИОНАЛНИ РЕГУЛАТОРНИ УСЛОВИ	11
2.4	УСЛОВИ НА ЕБОР	13
2.5	НАЈДОБРА МЕЃУНАРОДНА ПРАКСА	14
2.6	ОДРЖУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНА ЕВИДЕНЦИЈА ЗА КОМУНИКАЦИЈА СО ЧИНИТЕЛИТЕ	14
3	ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ГЛАВНИТЕ ЧИНИТЕЛИ	16
3.2	ЧИНИТЕЛИ ИДЕНТИФИКУВАНИ ПРИ ПОДГОТВУВАЊЕТО НА ОВОЈ ПЛАН	23
3.3	РАНЛИВИ ГРУПИ	23
3.4	РОДОВА ЗАСТАПЕНОСТ	23
4	КОНСУЛТАЦИИ СО ПОСТОЈНИТЕ И ПРЕТХОДНИТЕ ЧИНИТЕЛИ	24
4.1	ПРЕГЛЕД НА ПОСТОЈНИТЕ ЧИНИТЕЛИ И ВРСКИ СО ЗАЕДНИЦАТА	24
4.2	КОНСУЛТАЦИИ СО ЧИНИТЕЛИТЕ ПРИ ОЦЕНУВАЊЕТО	24
5	ПРОГРАМА ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЧИНИТЕЛИТЕ	26
5.1	ОБЈАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ	26
5.2	КОНСУЛТАЦИИ СО ЧИНИТЕЛИТЕ И ОБЈАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ	26
5.3	МЕТОДИ ЗА КОНСУЛТАЦИЈА	27

5.4	ИДНА ПРОГРАМА – ГРАДЕЖНА ФАЗА	27
6	УЛОГИ И ОДГОВОРНОСТИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ	32
6.1	МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ, ИЗВЕСТУВАЊЕ И ПОВРАТНИ ИНФОРМАЦИИ	32
7	ПОСТАПКИ ЗА ПОПЛАКИ	33
7.1	МЕХАНИЗАМ ЗА ПОПЛАКИ	33
7.2	УЛОГИ И ОДГОВОРНОСТИ	33

Овој извештај е подготвен од страна на *WSP* во име на Јавното претпријатие за јавни патишта. *GEING Krebs und Kiefer International* помогнаа во комплетирањето на овој извештај со обезбедување на информации за Проектот и теренска поддршка

1 **ВОВЕД**

- 1.1.1. Овој документ е Планот за вклучување на чинителите (ПВЧ) подготвен за Јавното претпријатие за државни патишта (ЈПДП) во Република Северна Македонија („Клиент“). Истиот ги идентификува релевантните чинители, ги дефинира каналите за комуникација и плановите во врска со изградбата на под-делницата Букојчани и Кичево, на автопатот помеѓу Гостивар и Кичево, што е дел од Коридорот VIII.
- 1.1.2. Коридорот VIII е еден од главните транспортни патишта на патната мрежа во Северна Македонија и обезбедува сообраќајна комуникација од меѓународно значење. Вкупно, 62% од населението во Северна Македонија е директно поврзано со Коридорот VIII. Проектот има цел да се изгради под-делница Букојчани-Кичеви со должина од 12,7 км, на автопатската делница А2 Гостивар - Кичево („Проектот“).
- 1.1.3. ПВЧ обезбедува преглед на релевантното национално законодавство, Политиката за животна средина и социјална политика на ЕБОР (ЕСП) од 2014 година, директивите на Европската унија (ЕУ) и најдобрите меѓународни практики поврзани со објавување на информациите, а го скицира и генералниот пристап кон вклучувањето (ангажманот) на чинителите и јавните консултации. ПВЧ е жив документ, така што треба периодично да се ревидира и ажурира во согласност со новите активности, промените во Проектот и во случај на новоидентификувани чинители.
- 1.1.4. ПВЧ е дел од пакетот за објавување (на информациите) подготвен за овој проект: кој се состои од Нетехничко резиме (НТР), ПВЧ и Рамка за обезбедување на земјиштето (РОЗ). Клиентот има намера да ја обелодени ОВЖСС во согласност со националните процедури, за период од 30 дена во рамките на 120-дневниот период за објавување на ЕБОР. Сите овие документи ќе бидат јавно обелоденети преку одредени насоки дадени во Дел 5 од овој ПВЧ.

1.2 **ЦЕЛИ НА ПЛАНОТ**

- 1.2.1. ПВЧ ги сумира методите, процедурите, политиките и активностите што ќе ги спроведува Клиентот, за да ги информира чинителите на инклузивен и навремен начин за потенцијалните влијанија на Проектот.
- 1.2.2. Јавноста ќе може да пристапи и да го разгледа овој ПВЧ во канцелариите на ЈПДП во Скопје и на веб-страниците на ЈПДП и ЕБОР. Печатени копии од ПВЧ ќе бидат достапни во канцелариите на ЈПДП, како во одредени идентификувани локални села, а детали за ова може да се најдат во Дел 5. РОЗ, ПВЧ и НТР ќе бидат обезбедени на македонски, англиски и албански јазик (бидејќи мнозинското население во околните населени места е албанско).
- 1.2.3. Вклучувањето и консултацијата со чинителите има за цел да обезбеди информирано и подобро одлучување во рамки на Проектот, како и да изгради разбирање преку активно вклучување на заинтересираните лица, групи и организации, да помогне во идентификувањето и вклучувањето на сите потенцијално засегнати групи и поединци, да генерира добро разбирање на Проектот помеѓу оние што ќе бидат засегнати или имаат вграден интерес, да ги идентификува проблемите рано во проектниот циклус коишто може да претставуваат ризик за Проектот или неговите чинители, да обезбеди дека мерките за ублажување се соодветни (применливи, ефективни и ефикасни) и да воспостави систем за

долгорочна комуникација помеѓу инвеститорот во Проектот и заедниците, што пак е од корист за сите страни.

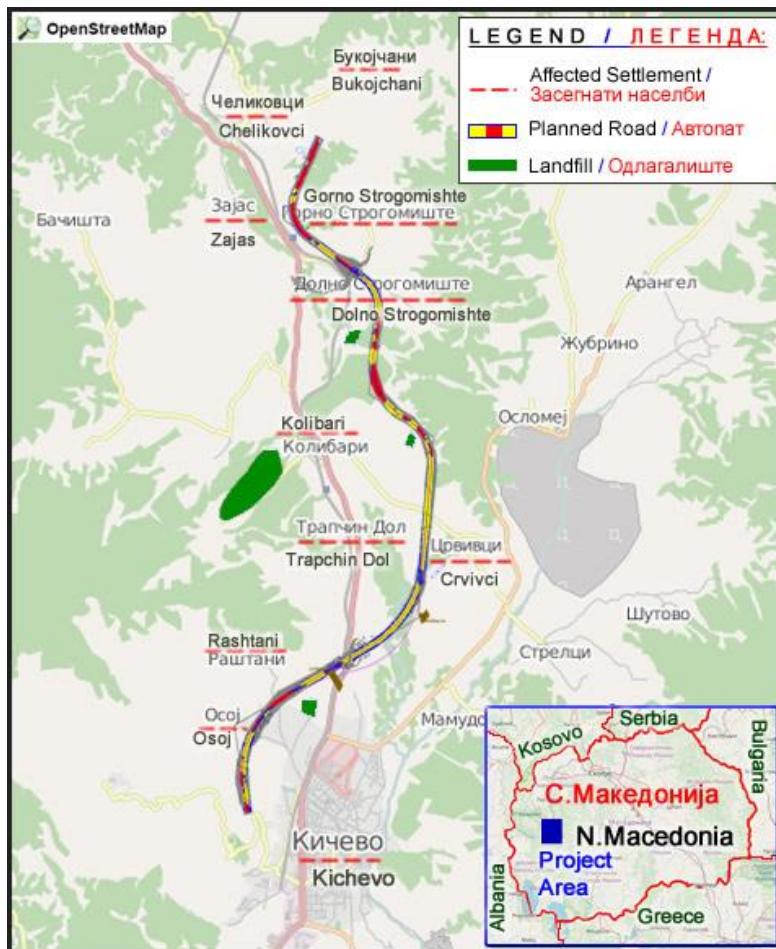
2 ОПИС НА ПРОЕКТОТ

2.1 КОНТЕКСТ НА ПРОЕКТОТ

2.1.1. Јавното претпријатие за државни патишта (ЈПДП) ѝ пристапи на Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) со барање за заем за финансирање на изградбата на автопатска делница А2 Гостивар - Кичево, дел од Коридорот VIII, под-делница Букојчани до Кичево. Заемот ќе се искористи за финансирање на изградбата на под-делницата Букојчани-Кичеви со должина од 12,7 км, на автопатската делница А2 Гостивар - Кичево („Проектот“). Порамнувањето на север во рамки на Проектот во моментов е планирано заради идни проектирања и изградби. Порамнувањето на А2 со југ во рамки на Проектот е веќе проектирано и во моментов се изведува (делница Кичево - Охрид).

2.2 ПЛАНИРАНА ИЗГРАДБА

2.2.1. Коридорот VIII поминува низ територијата на Северна Македонија и е со должина од приближно 305 км. Автопатот А2, во кој е вклучена и под-делницата Букојчани - Кичево, се очекува да ги подобри патните врски во земјата и со соседните земји. Исто така, се очекува да се зајакне мобилноста и трговијата, како и да се зголемат можностите за социјални и економски придобивки, како на национално ниво, така и за соседните земји. Под-делницата се наоѓа во општина Кичево, а најголемото населено место во општината е градот Кичево. На Слика 2-1 е прикажана локацијата на Проектот.

Слика 2-1 - Локација на Проектот

- 2.2.2. Постојниот терен по предложената траса се карактеризира со планини и рамен терен испресечен со постојани и привремени водотеци што се влеваат во реката Зајаска. Планинскиот дел од трасата се состои од цврсти карпи, додека рамниот терен е главно обработливо земјиште. Постојниот национален пат до Охрид е паралелен со усвоената траса, како и со планираната железничка линија од Кичево до Охрид, која ја пресекува предложената траса на повеќе места.
- 2.2.3. Автопатот А2, делница Букојчани - Кичево беа дефинирани во согласност со Проектната задача и тоа за брзини од 100 км на час со параметрите наведени во Табела 2-1.

Табела 2-1 – Проектни параметри

Елемент	Параметар
Коловозни ленти	2 x (2 x 3.50)
Гранични ленти	2 x 0.50+2 x 0.25 m
Профил на патот	10.25 m
Раздвојна лента	3.0 m
Лента за сопирање	2 x 1.2 m
Сливник и банка	0.75+3.0 m
Мин. трансферзален нагиб	2.5 %
Макс. лонгитудинален нагиб	5 %
Дополнителни ленти за спори возила	3.50 m

- 2.2.4. Проектот бара изградба на повеќе конструкции по должина на трасата, вклучувајќи: подвозници, надвозници, тунел, 3 мостови над реките Зајаска (2 моста) и Сушица, крстосници, вијадукти, потпорни ѕидови, пропусни и електротехнички работи.
- 2.2.5. Подвозниците и надвозниците ќе обезбедуваат пристап до локалните села, продавниците, капацитетите на заедницата и службите за прва помош. Тунелот Колибари ќе има два отвора, кои ќе бидат долги приближно 700 метри, со ширина од 7,6м. Истиот ќе биде изграден со дупчење и минирање. Двата моста над реката Зајаска ќе имаат заштита и се проектирани да издржат една 100-годишна голема вода.
- 2.2.6. Опфатот на Проектот ги засега следниве населени места: Букојчани, Горно Строгомиште, Долно Строгомиште, Осломеј, Осој, Трапчин Дол, Раштани, Црвивци, Колибари, Зајас и градот Кичево. Проектот може да има потреба од обезбедување на земјиште и преселба, па затоа е изработена Рамка за обезбедување на земјиштето (РОЗ), која ги дава целите, принципите и планираниот пристап кон обезбедувањето на земјиштето, компензацијата и обновата на средствата за живот. РОЗ и останатата проектна документација ќе бидат обелоденети на следниве локации, како што е детално опишано подолу:
- 2.2.7. Јавно претпријатие за државни патишта
- Адреса: Даме Груев 14, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
 E-mail address: contact@roads.org.mk
 Tel.: +389 2 3118 044
 Fax: +389 2 3220 535
 e-mail: gragjani@roads.org.mk

Општина Кичево
 Адреса: Борис Кидрич 1
 Кичево, 6250 Република Северна Македонија
 Tel.: (045) 223-001

Email: kercova2013@yahoo.com

Работно време: понеделник - петок 8:00 - 4:00 ч.

Село Долно Строгомиште

Адреса: с. Долно Строгомиште, Зајас

(локација: зграда на селска заедница)

Кичево, 6250 Република Северна Македонија

Веб-страница на ЕБОД

www.EBRD.com

Дополнителни информации во врска со објавувањето на информациите се дадени во Дел 6.

КОНСУЛТАЦИИ И ОБЈАВУВАЊЕ Регулаторна РАМКА

2.3 НАЦИОНАЛНИ РЕГУЛАТОРНИ УСЛОВИ

ПРОЦЕС ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ОЦЕНКАТА ЗА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

- 2.3.1. Овој проект подлежи на Национална ОВЖС според локалните законски услови, за што се бара одобрување од Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија, пред почетокот на изградбата. Закон за животна средина (Сл.весник на РМ, бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16) и придружните измени ги утврдуваат барањата за подготовка на оценка за влијанието врз животната средина на проектите и ги опфаќа подготовката и содржината на оценките за влијанието врз животната и социјалната средина.
- 2.3.2. Преземени се активности за јавно објавување и консултации со цел да се достави информација за подготовката на проектната документација и сродните стратешки и други студии, во согласност со Законот за урбанистичко и просторно планирање (Сл.весник на РМ, бр. 199/14, 42/14, 44/15, 193/15, 31/16) Овој закон го регулира системот за урбан развој и просторно планирање, бара јавно информирање и учество во текот на изработката и донесувањето на документите за урбанистичко и просторно планирање.
- 2.3.3. Покрај тоа, Законот за животна средина, исто така, дефинира услов да се вклучат чинителите и јавноста (вклучувајќи и пристап до и објавување на информациите, презентирање на мислења, коментари на оценката за влијанието врз животната средина и организирање на јавни расправи). Истиот нагласува дека ефективно јавно вклучување се постигнува со објавување на информациите за Проектот и процесот за ОВЖСС до јавноста и обезбедување на активно вклучување на јавноста во дискусиите. Тие треба да можат да го достават своето мислење во писмена форма за време на различните фази на ОВЖСС и треба да имаат пристап до механизмите на правдата, каде јавноста може да влијае врз донесувањето на одлуки со поднесување жалби до Судот или Второстепената комисија на Владата.
- 2.3.4. Овој патен проект ќе подлежи на ОВЖСС согласно локалните законски услови и потребен е позитивен заклучок од Министерството за животна средина и просторно планирање пред почетокот на изградбата и работите.

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ/ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА НА ЗЕМЈИШТЕТО

- 2.3.5. Националното законодавство го решава присилно преселување и обновување на средствата за живот преку својата правна рамка за експропријација, каде сопствениците на имотите се компензираат за загубите што ги претрпеле. Законските акти подолу го регулираат стекнувањето на права на државна сопственост за земјиште во приватна сопственост:
- Законот за експропријација (Сл.весник на РМ бр. 95/12, 131/12, 24/13, 27/14, 104/15, 192/15, 23/16, 178/16) ја уредува постапката за експропријација на имот во врска со проекти што се од јавен интерес и поврзаните права за недвижнини (недвижен имот).
  - Законот за сопственост и други реални права (Сл.весник на РМ бр. 18/01, 92/08, 139/09, 35/10) ги уредува правата и обврските на сопствениците на засегнатите имоти. Право на сопственост може да стекнат сите домашни и странски државјани и правни лица, вклучувајќи ја државата и единиците на локалната самоуправа, во согласност со услови и на начин утврден со овој и други закони.
  - Закон за домување (Сл.весник на РМ бр. 99/09, 57/10, 36/11, 54/11, 13/12, 55/13, 163/13, 42/14, 199/14, 146/15, 31/16). Клучна точка што е од значење за овој проект од социјална перспектива е дека вклучува одредби со кои им се овозможува на социјално ранливите и бездомниците да изнајмуваат станови во државна сопственост, во согласност со Законот за социјална заштита.
  - Законот за социјална заштита го опфаќа прашањето за социјално домување и сместување на ранливите групи (вклучително и деца без родители или без родителска грижа, корисници на социјална и постојана парична помош, лица погодени од природни непогоди, лица со попреченост и лица на кои им е потребна помош и грижа, како и ранливи групи како што се лица кои припаѓаат на ромската заедница и самохрани родители со мали деца).
- 2.3.6. Други законски акти што ја дефинираат врската помеѓу засегнатите страни во процесот на откуп на земјиште се:
- Закон за градежништво (Сл.весник на Република Македонија бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137) / 13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16).
  - Законот за проценка (Сл.весник на РМ бр. 115/10, 158/11, 185/11, 64/12, 188/14, 104/15, 153/15, 192/15, 30/16).
  - Закон за пристап до информации од јавен карактер (Сл.весник на РМ бр. 13/06, 86/08, 06/10, 42/14, 148/15, 55/16).
  - Методологијата за проценка на пазарната вредност на недвижниот имот (Службен весник на Република Македонија бр. 54/12)
  - Правилникот за методот на катастарска класификација и утврдување и регистрација на промената на катастарската култура и земјишната класа (Службен весник на Република Македонија бр. 144/13, 95/15)
  - Закон за постапување по бесправно изградени згради (Службен весник на Република Македонија бр. 23/11, 54/11, 155/12, 53/13, 72/13, 44/14, 115/14, 199/14, 124/15, 129/15, 217/15, 31/16)
  - Закон за постапување по претставки и предлози (Службен весник на Република Македонија бр.82/2008, 13/13, 156/15, 193/15);

- Законот за Катастар на недвижности (Службен весник на РМ бр. 55/13, 41/14, 115/14, 116/15, 153/15, 192/15, 61/16).

2.3.7. Онаму каде што постојат разлики помеѓу локалното право и политиките и практиките на ЕБОР, стекнувањето на земјиштето и преселбата за потребите на овој проект ќе бидат решавани во корист на второспоменатите. Комплетните детали за регулаторната рамка поврзани со обезбедувањето на земјиштето и преселувањето може да се најдат во РОЗ.

МЕХАНИЗАМ ЗА ПОПЛАКИ

2.3.8. Националното право ги утврдува правата на засегнатите граѓани (оние со формални земјишни права) да поднесат жалби до судовите за време на процесот на експропријација, како што е наведено погоре, и истото не бара креирање на посебни механизми за поплаки. Во некои случаи, прашањата поврзани со обезбедување на надомест за земјиштето и средствата, исто така, може да се решат преку спроведување на Законот за облигациони односи. Во принцип, овој закон бара обезбедување на парична компензација за формално-правните сопственици на земјиштето и средствата (или оние чии права се признаени според националните закони) за штети или загуби направени од инвеститорот или неговите изведувачи кои имаат пристап до земјиштето или спречуваат пристап до земјиштето и/или средствата. Во вакви случаи, надоместот се дава откако штетите и/или загубите веќе се случиле. Во случаи кога странката што предизвикала штета/загуби и засегнатото лице не се согласни за висината на надоместот, вообичаено спорот се решава во судовите.

-> ЕБОР

PL EBRD Requirements

2.4 УСЛОВИ НА ЕБОР

2.4.1. Проектот треба да се придржува кон Политиката за животна и социјална средина на ЕБОР од 20141 година и десетте услови за успешност (performance requirements) на ЕБОР (УУ). Проектот е оценет во однос на УУ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 10. ЕБОР УУ 9 (Финансиски посредници) не се применува, бидејќи не се вклучени финансиски посредници. Главниот УУ поврзан со консултациите со чинителите и објавувањето на информации е УУ 10. Клучните релевантни барања за овој УУ се:

- Да се идентификуваат разните лица или групи кои се засегнати или веројатно би биле засегнати од Проектот; или може да имаат интерес за Проектот.
- Да се идентификуваат поединците и групите кои можат да бидат диференцијално или диспропорционално погодени од Проектот заради нивниот неповолен или ранлив статус. Проектот може да има потреба да користи различни методи за вклучување заради различните теми, како што се возраста, полот и етничката припадност.
- Да се откријат релевантните информации за Проектот пред засегнатите чинители; информациите треба да бидат достапни и културолошки соодветни.

---

¹ ЕБОР (2014) Политика за животната и социјалната средина [онлајн] достапна на: <https://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

- Да се спроведе целисходна консултација со засегнатите страни; да се осигура дека консултациите се инклузивни, културолошки соодветни и спроведени на локалниот јазик.
- Да се воспостави ефикасен механизам, процес или постапка за поплаки, за да дознаат и олесни решавањето на проблемите и поплаките на чинителите.

2.5 НАЈДОБРА МЕЃУНАРОДНА ПРАКСА

2.5.1. Клучните принципи на инклузивно и ефективно вклучување за еден проект се сумирани на следниов начин:

- Да се обезбедат целисходни информации во форма и јазик² што се лесно разбирливи и прилагодени на потребите на целните групи чинители.
- Да се обезбедат информации однапред за консултативните активности и одлучувањето.
- Да се обезбедат информации на начини и локации кои им овозможуваат на чинителите лесен пристап до нив и кои се културолошки соодветни.
- Да се почитуваат локалните традиции, јазик, временски рамки и процеси на донесување одлуки.
- Двонасочен дијалог што им дава можност на двете страни да разменуваат гледишта и информации, со цел да се слушнат и решат нивните проблеми.
- Инклузивност во претставувањето на ставовите, вклучувајќи лица од различни возрастни групи, пол, ранливи и/или малцински групи.
- Процеси ослободени од заплашување, принуда или поттик.
- Јасни механизми за одговор на загриженоста, предлозите и поплаките на луѓето.
- Вклучување, каде што е соодветно и изводливо, на повратни информации во Проектот и програмите и известување назад до чинителите.

2.5.2. Овие принципи ќе бидат разгледани и соодветно усвоени од Клиентот зависно од празнините помеѓу националното законодавство, барањата на ЕБОР и најдобрите меѓународни практики.

2.6 ОДРЖУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНА ЕВИДЕНЦИЈА ЗА КОМУНИКАЦИЈА СО ЧИНТЕЛИТЕ

2.6.1. Евиденцијата за консултациите, записниците од состаноците и записи од неформалните консултации ќе водат локалните власти и службеникот за врски со заедницата на ЈПДП (СВЗ), јасно евидентирајќи ги клучните информации дадени до чинителите и клучните примени комуникации, поплаки и прашања, заедно со резиме на преземените активности. Како дел од оваа процедура за комуникација, СВЗ на ЈПДП ќе ги евидентира и ажурира овие активности

---

² Албанскиот јазик сега е ко-службен јазик на државно ниво и во единиците на локалната самоуправа каде што го говори 20% или повеќе од населението. Ова ги вклучува местата како што е Тетово и други општини лоцирани во областа на проектот или во нејзина близина. Промената во статусот се случи во 2019 година, бидејќи употребата на албанскиот јазик повеќе не е географски ограничена. Новиот закон ја прошири официјалната употреба на албанскиот јазик во целата земја, олеснувајќи ја комуникацијата на албански јазик со институциите. Според новото законодавство, македонскиот јазик продолжува да биде примарен службен јазик, додека албанскиот може да се користи сега како втор, вклучувајќи и на национално ниво во однос на службени прашања. Законодавството предвидува, исто така, сите јавни институции во земјата да обезбедат превод на албански јазик во нивната секојдневна работа.

за вклучување на чинителите на постојана основа и ќе подготвува годишни извештаи со резиме за активностите и клучните нови теми истакнати од засегнатите лица.

3 ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ГЛАВНИТЕ ЧИНТЕЛИ

- 3.1.1. Целта на идентификацијата на чинителите е да се идентификуваат и приоретизираат проектните чинители заради консултации. Идентификацијата на чинителите е тековен процес и затоа клучните чинители ќе продолжат да бидат идентификувани во различни фази од Проектот. Се користи систематски пристап за мапирање на чинителите врз основа на проектната зона на влијание. Во овој пристап, со мапирање на зоната на влијание врз животната и социјалната средина, чинителите се идентификуваат според областа на влијание.
- 3.1.2. Како резултат на мапирањето на чинителите, проектните чинители се категоризираат во две главни категории:
- а) Примарни чинители се поединците и групите засегнати директно од Проектот; и
  - б) Секундарни чинители се оние страни кои имаат влијание врз, но не мора да се директно засегнати од Проектот.

Подолу е даден список на потенцијалните ризици по животната и социјалната средина, а кои се поврзани (но не ограничени) со Проектот:

- губење на пристапот до некои индивидуални парцели и/или нивно пресекување (т.е. потенцијално економско раселување);
- потенцијално физичко раселување - сепак, проектантите во моментот размислуваат за мерки за да се избегнат и/или минимизираат овие влијанија, а за предложените решенија ќе бидат консултирани локалните заедници;
- влошување на квалитетот на воздухот како резултат на емисиите на загадувачи во воздухот заради градежните и сообраќајните активности;
- емисии на стакленички гасови;
- измена на хидрогеологијата и морфологијата на подземните и површинските води;
- загадување на почвата, подземните и површинските води за време на градежниот период како резултат на протекување на средствата за подмачкување, гориво, битумен и др. од патничките возила и полнењето на возилата со гориво и масла, итн.;
- измена на речното корито и екологијата на живеалиштата, како и промена на тековите на површинските води и таложењето на седименти за време на периодите на поплави;
- ерозија на почвата и деградација заради расчистување на вегетацијата и движење на земјиштето;
- создавање на отпад за време на изградбата и работењето;
- емисии на бучава од градежни возила и активности и од редовниот сообраќај;
- губење на живеалиштата и раситнување (фрагментација) на живеалиштата;
- измена на пејзажот заради градежните работи и патните структури;
- загадување со прашина за време на градежните работи, непријатности и nelaгодности за околината;
- ризици од судири и незгоди кои вклучуваат лица и домашни животни;
- локално нарушување поврзано со градежните работници; и
- планирање заради уривање на објекти и отстранување или преместување на комуналната инфраструктура.

- 3.1.3. Затоа, овој ПВЧ е подготвен да одговори на загриженоста кај заедницата во однос на клучните еколошки и социјални ризици преку спроведување на консултации со чинителите и активности за објавување на информации.
- 3.1.4. Природата на влијанијата ќе биде главно поврзана со градежни работи и потенцијално ќе се одрази на станбени области/домаќинства во близина на изградбата на патот, локалните бизниси, вклучувајќи ги трговските и земјоделски субјекти и локалните жители и дојдени работници, кои ќе бидат ангажирани за изградба (од изведувачите ќе се бара да спроведат политики во постапките за вклучување да го имаат вклучувањето на локални работници), како и општата јавност.
- 3.1.5. Идентификуваните клучни чинители се прикажани во табела 4-1.

Табела 4-1 - Идентификувани клучни чинители и методи на вклучување

Тип	Име/организација	Категорија на чинител	Ефект/влијание	Префериран метод на вклучување
Локални жители и бизниси	Жителите, вклучувајќи ги сопствениците, закуподавачите, закупците и неформалните корисници на засегнатото земјиште и објекти од Проектот и бизниси лоцирани по предложената траса, вклучувајќи ги следниве населени места: Горно Строгомиште, Долно Строгомиште, Букојчани, Зајас, Колибари, Трапчин Дол, Црвици, Певци, Раштани; Осој и Кичево.	Примарно	Директните и индиректните влијанија може да вклучуваат економско и физичко раселување и влијанија поврзани со ЖСБЗ врз локалните жители и бизнисите за време на градежната и оперативните фаза.	ЈПДП ќе организира и спроведе јавни консултативни состаноци во локалните населени места, како и состаноци со фокус групи за да ги идентификува влијанијата, за да договори и спроведе мерки за ублажување.
Министерства	Министерство за транспорт и врски	Примарно	Оваа група ќе има директно влијание/ефект врз Проектот преку ревидирање и одобрување на проектната документација и имплементацијата на Проектот.	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба за време на спроведувањето на Проектот, заедно со доставување на документација.
	Министерство за животна средина и просторно планирање	Примарно	Директното влијание/ефект врз Проектот преку	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба за

			одобрување на дозволи, обезбедување на потврди и спроведување на нови регулативи и правила.	време на спроведувањето на Проектот, заедно со доставување на документација.
	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство	Примарно	Директно влијание врз трансформацијата на земјиштето од земјоделско во градежно земјиште	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба за време на спроведувањето на Проектот, заедно со доставување на документација.
	Други министерства, како што е релевантно, вклучувајќи ги Министерството за финансии, Министерството за економија и Министерството за труд и социјална политика;	Примарно	Оваа група ќе биде вклучена во процесот на одлучување поврзан со Проектот	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба, при спроведување на Проектот, заедно со доставување на документација.
Општините на Кичево,	Градоначалник, општински одделенија, локални јавни претпријатија и селски совети	Примарно	Оваа група ќе биде вклучена во процесот на донесување одлуки во врска со Проектот и ќе треба да бидат информирани за проектните активности во рамки на неговите граници.	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба, при спроведување на проектот и доставување на документација

Локални и национални чинители	Здружение за демократски развој на Ромите (ЗДРР) СОНЦЕ за ромските семејства кои живеат во Певци	Примарно	Овие три групи директно ќе влијаат и имаат ефект врз Проектот преку нивно вклучување во консултациите и одлучувањето.	Официјална кореспонденција и состаноци како што е потребно при имплементацијата на Проектот, заедно со соопштенијата за медиумите.
	Организација за развој на младите, Кичево			
	Албанска организација на жени, Кичево			
Јавни претпријатија	Македонски железници - Инфраструктура	Примарно	Оваа група ќе биде вклучена во Проектот за време на градежните и оперативните активности.	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба при спроведувањето на Проектот
Локални служби за прва помош, противпожарни единици, сопственици на комунални услуги и оператори, локална полиција	Оваа група треба да биде информирана за развојот на Проектот со цел да се обезбеди континуирана поддршка за Проектот.	Секундарно	Оваа група ќе биде засегната директно како резултат на градежните и оперативните активности.	Официјална кореспонденција и состаноци за да се подготват и координираат активностите пред градежната и оперативната фаза.
Ранливи групи	Врз основа на дефиницијата на ЕБОР за ранливи лица, во оваа категорија спаѓаат луѓе кои заради полот, етничката припадност, возраста, физичката или менталната попреченост, економската неповолна положба или социјалниот статус може да бидат поизразено засегнати при раселувањето од другите и кои	Примарно	Ранливите групи може индиректно да бидат засегнати како резултат на градежните активности: намалување на правата на пристап, намалена безбедност, емисија	ЈПДП ќе организира состаноци за фокус групи со ранливите групи во локалните населени места за да се идентификуваат влијанијата, да се договорат и спроведат мерките за ублажување.

	можат да имаат ограничени можности да побараат или искористат помош за преселување и поврзаните придобивки од развојот.		на прашина и бучава. Понатамошните влијанија врз оваа група ќе бидат потврдени за време на претстојната анкета за попис на домаќинствата што ќе ја спроведе ЈПДП.	
Градежни работници, вклучувајќи ги дојдените работници	Локални жители од околните села, работници и сите дојдени работници.	Примарно	Ќе постојат потенцијални можности за работа за локалните жители од околните села и градови. Локалните жени може да се чувствуваат загрозени од дојдените работници во областа, како резултат на потенцијалниот прилив на работници.	ЈПДП да овозможи редовни средби со засегнатите работници заради решавање на сите прашања и проблеми. Изведувачот треба да подготви план за управување со животната и социјалната средина при изградба (ПЖССИ) во кој ќе ги опише мерките за работниците на изведувачот/подизведувачот во однос на комуницирањето со заедниците.
ЈПДП	Одделение за животна и социјална средина и проектен менаџер	Примарно	Индивидуални состаноци или внатрешни состаноци со	Официјална кореспонденција, состаноци, посети на лице место, кодекс на однесување, информации во договорот

			работниците, месечни билтени	за стандарди и очекувања во однос на заштитата на животната и социјалната средина, здравјето и безбедноста при работа, безбедноста, пристапот до објектите и интеракцијата со заедниците.
Заемодавачи на Проектот	ЕБОР	Примарно	Оваа група директно ќе влијае и ќе има ефект врз Проектот преку процесот на одлучување.	Официјална кореспонденција и состаноци по потреба при спроведувањето на Проектот
Изведувачи/Добавувачи	Други трговски друштва кои обезбедуваат и снабдуваат производи и услуги за ЈПДП, вклучувајќи го и изведувачот за изградба. Други трговски друштва, како што кои ќе обезбедуваат услуги за одржување, чистење и слично, заедно со друштвата за инфраструктура, во моментот непознати; истите ќе бидат потврдени пред изградбата и соодветно ќе се ажурира ПВЧ.	Примарно	Изведувачите и добавувачите ќе бидат вклучени во Проектот преку следниве деловни правила и правила за почитување на законодавството за животна и социјална средина, како и условите на работодавателот.	Официјална кореспонденција, состаноци, посети на лице место, кодекс на однесување, информации во договорот за стандарди и очекувања во однос на заштитата на животната и социјалната средина, здравјето и безбедноста при работа, безбедноста, пристапот до објектите и интеракцијата со заедниците.

3.2

3.3 ЧИНТЕЛИ ИДЕНТИФИКУВАНИ ПРИ ПОДГОТВУВАЊЕТО НА ОВОЈ ПЛАН

- 3.3.1. Проектните чинители во оваа фаза се прикажани во табела 4-1, со предлози за средствата за вклучување кои најверојатно ќе бидат најефективни. Чинителите кои не биле идентификувани во текот на овој процес, ќе бидат известени за деталите за СВЗ и контактот за механизмот за поплаки за да им се овозможи да го контактираат ЈПДП или локалните власти со цел да побараат нивно додавање на списокот.

3.4 РАНЛИВИ ГРУПИ

- 3.4.1. Врз основа на дефиницијата на ЕБОР за ранливите лица, во оваа категорија спаѓаат лица кои според полот, етничката припадност, возраста, физичката или менталната попреченост, економската неповолност или социјалниот статус можат да бидат поизразено погодени со раселувањето од другите и кои можат да бидат ограничени во однос на нивната можност да побараат или ја искористат помошта за преселување и поврзаните придобивки од развојот.
- 3.4.2. Посебно внимание треба да се посвети на ранливите групи, особено на оние под прагот на сиромаштија, без земјиште, постарите лица, домаќинствата со деца водени од жени, како и оние без легално право на сопственост на земјиштето, а со цел да се обезбеди нивното учество во настаните за консултации. Жените во претежно албанските населби можат да побараат дискусии во посебни фокус групи за да ги искажат своите ставови и мислења за Проектот и неговите влијанија.
- 3.4.3. Ранливоста ќе биде оценета и потврдена врз основа на резултатите од пописот и анкетата за попис на средствата во проектната област, како и соocio-економското истражување што ќе го спроведе ЈПДП за време на консултациите со сопствениците на земјиштето, а поточно ќе се дефинира како дел од процес за обезбедување на земјиштето и ќе биде дадено во Планот за обезбедување на земјиштето, по завршување на деталниот проект што се очекува да биде финализиран до крајот на 2020 година.

3.5 РОДОВА ЗАСТАПЕНОСТ

- 3.5.1. Родовата застапеност е вклучена во ПВЧ и идните методи на вклучување. Активностите за вклучување се проектирани да им овозможат на жените да учествуваат во фокус групите и работилниците. Постојат повеќе методи за да се вклучат жените во консултациите и да дадат повратни информации за различните аспекти на Проектот. Жените ќе бидат консултирани за активностите на Проектот, дополнителни детали за методите на консултација се дадени во Дел 6.
- 3.5.2. Жените исто така ќе бидат консултирани за безбедноста на патиштата и ќе им се обезбеди правична и рамноправна застапеност при донесувањето одлуки, а ќе им се обезбеди поголема свесност за безбедноста на патиштата од родова и детска перспектива.

4 КОНСУЛТАЦИИ СО ПОСТОЈНИТЕ И ПРЕТХОДНИТЕ ЧИНТЕЛИ

4.1 ПРЕГЛЕД НА ПОСТОЈНИТЕ ЧИНТЕЛИ И ВРСКИ СО ЗАЕДНИЦАТА

- 4.1.1. Вклучувањето на чинителите и јавните расправи се услов согласно законодавството на Република Северна Македонија. Процесот на вклучување на чинителите започна порано во фазата на планирање на овој проект со локалниот консултант ГЕИНГ, кој го подготвува ОВЖСС и ЈПДП кој ги прави прелиминарните активности за консултации како дел од подготовката на ОВЖСС. Како што Проектантот го подготвуваше Проектниот дизајн, истиот се консултираше со локалните власти за да се земат предвид причините за загриженост на локалното население. За време на посетите на лице место во септември 2018 година, беше спроведена првична проверка на потенцијално засегнатите средства. Подоцна, за време на втората (07.03.2019) и третата (28.03.2019) посета на лице место, направени беа индивидуални неформални интервјуа со жителите на двете потенцијално засегнати населби Осој (Певци) и Раштани.
- 4.1.2. Во јуни 2019 година се одржа консултативен настан во салата на советници на Општина Кичево со претставници од Општина Кичево и претставници на засегнатите села. Целта на оваа консултација беше: да се презентира Проектот и статусот на проектниот дизајн; воведување на условите на ЕБОР, како и активности и временската рамка за подготовка на документи за ОВЖСС и; да ја олесни комуникацијата помеѓу проектниот тим, тимот за ОВЖСС, ЈПДП, Општина Кичево и претставниците на засегнатите локални заедници.
- 4.1.3. За време на средбата, претставниците од Долно Строгомиште изразија загриженост во врска со предложениот проект за вијадуктот што поминува над гробиштата во селото. Други претставници беа прашани за цената на земјиштето за коешто се претпоставува дека ќе биде предмет на експропријација, но сепак беа советувани дека не е возможно да се обезбедат точни бројки во оваа фаза од Проектот. Дополнително, претставник од Црвици праша дали постои можност да се проектира дополнителен премин близу селото.
- 4.1.4. Не беа донесени конечни заклучоци, меѓутоа, активности кои произлегоа од консултантската средба беа: ЈПДП да ја истражи можноста за изменување на проектниот дизајн за да се избегне село Долно Строгомиште, што ќе биде дискутирано понатаму, во консултација со проектантите, работодавачите на Проектот и локалните експерти за социјална политика. Овие дискусии се одвиваат во моментот.
- 4.1.5. Што се однесува до потенцијалните влијанија врз ромската заедница во Певци, се очекува дека само 1 куќа во ромската населба ќе треба да се пресели и да се сруши, како и околу 10-11 помошни/нестанбени структури (како што се штали, шупи, итн.). Ова ќе биде потврдено од ЈПДП при подготовката на Планот за обезбедување на земјиштето и преселување (ПОЗП). Околу 8 куќи ќе останат во тампон-зоната на автопатот, што значи дека идното земјиште може да вклучува ограничувања за користење на земјиштето во однос на поставување на дополнителни структури. Оваа информација ќе биде потврдена и вклучена во ПОЗП.

4.2 КОНСУЛТАЦИИ СО ЧИНТЕЛИТЕ ПРИ ОЦЕНУВАЊЕТО

- 4.2.1. Во почетокот на јули 2019 година, ЈПДП организираше консултативна средба со претставници на Долно Строгомиште, каде што беа поканети да ги искажат своите мислења и грижи во

однос на Проектот. За време на состанокот, претставниците беа генерално позитивни во однос на Проектот, но се појавија некои причини за загриженост за влијанието врз локалните гробишта и куќите. Претставниците посочија дека сакаат да видат алтернативни опции за проектниот дизајн со што би се намалило потенцијалното влијание на Проектот врз гробиштата и куќите. Понатаму, се изрази загриженост во врска со сообраќајот за време на изградбата над одводниот канал што може да го ограничи пристапот за службите за прва помош.

- 4.2.2. Иако ЈПДП и неговите проектанти прават максимални напори за да ги минимизираат влијанијата врз локалните гробишта, заради техничките параметри на автопатот и солидно поврзување на делницата Кичево - Охрид, по должина на границите на гробиштата ќе бидат поставени четири столба за вијадукт, што може да доведе до преместување на некои гробови. ЈПДП е посветено да соработува со управата на гробиштата и да разговара како да се продолжи понатаму пред да ги вклучи засегнатите лица. Бројот на потенцијално засегнати гробови ќе биде потврдена од ЈПДП по вклучувањето на управата за гробиштата и студијата за локални домаќинства што ќе ја спроведе ЈПДП заради планот за обнова на средствата за живот.
- 4.2.3. ЈПДП ќе го користи следниов пристап за одговор на добиените коментари примени досега: првично ќе се одржат дискусии и ќе се финализира порамнувањето на трасата заради целосно идентификување и избегнување на повеќето негативни влијанија, особено оние врз гробиштата. Потоа, ЈПДП и неговите проектанти ќе организираат кампања за консултации и ќе ги презентираат алтернативните проектирани опции до локалните заедници (особено Долно Строгомиште) за да побара повратна информација и одобрување од локалните заедници пред да се ажурира проектниот дизајн.

5 ПРОГРАМА ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЧИНТЕЛИТЕ

5.1 ОБЈАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ

5.1.1. Видовите информации што треба да се објават и специфичните методи на комуникација што треба да ги преземат локалните власти за овој проект се сумирани во Програмата за вклучување на чинителите во табела 6-1. Целите на надворешните комуникации е да се обезбеди континуирано вклучување на засегнатите лица и другите релевантни чинители, како и нивно информирање за активностите, резултатите, развојот и спроведувањето на Проектот. Информациите што треба јавно да се објават се регулирани со Политиката за информирање на јавноста на ЕБОР и УУ 10, како и националното законодавство на Република Северна Македонија.

5.2 КОНСУЛТАЦИИ СО ЧИНТЕЛИТЕ И ОБЈАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ

5.2.1. Консултациите со чинителите и објавувањето на информации ќе ги опфати следниве главни задачи:

- Навремено објавување на информации за Проектот до клучните чинители. Информациите за Проектот ќе бидат достапни преку локалните власти и ќе бидат дистрибуирани преку старешините на селата, во центрите на локалните заедници и Кичево и ќе бидат достапни на веб-страниците на ЈПДП и ЕБОР (како што е детално опишано во Дел 2.2.6). Сите клучни контакти ќе бидат обезбедени од ЈПДП при организирањето на вакви состаноци и откако ќе се потврдат деталите со раководителите на локалните управи во населбите со цел да се осигура дека се користат културно и родово соодветни локации, како што советуваат претставниците на локалните заедници.
- ЈПДП да ги објави локациите наведени во Дел 2.2.6 и со локалната управа во населените места програмата за консултативни настани. Програмата ќе биде ажурирана и транспарентна со цел локалната заедница да биде запознаена со активностите.
- Информирање учество и целисходна двонасочна консултација со засегнатите чинители; и
- Развој и имплементација на механизам за поплаки за да се обезбеди решавање на проблемите и грижите на засегнатите чинители.

АКТИВНОСТИ ЗА ОБЈАВУВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ

5.2.2. Клиентот ќе ги открие релевантните информации за инвестициската работа во раната фаза на Проектот за време на деталниот проектен дизајн, а потоа соодветно и во текот на Проектот. Во оваа фаза, следниве документи ќе бидат објавени заради ефективна комуникација со чинителите: Нетехничко резиме (НТР), План за вклучување на чинителите (ПВЧ) и Рамка за обезбедување на земјиштето (РОЗ). Планот на ЈПДП да ја открие Оценката за влијанието врз животната и социјалната средина (ОВЖСС) во согласност со националните услови, за време на 120-дневниот период за објавување (на информации) на ЕБОР и како дел од националниот процес за давање дозвола.

5.2.3. Објавувањето на документи (НТР, ПВЧ, АПЖСС и РОЗ) ќе бидат достапни на македонски, албански и англиски јазик. Информациите погоре ќе бидат достапни за јавноста, вклучувајќи ги и засегнатите заедници за времетраењето на Проектот. Печатени копии од поврзаните документи ќе бидат достапни на почетокот на периодот за објавување во седиштето на ЈПДП - (Даме Груев 14, 1000 Скопје, Република Северна Македонија) и во рамки на

идентификуваните локални села. Покрај тоа, електронски копии ќе бидат достапни на веб-страниците на ЈПДП и ЕБОР:

- ЈПДП - <http://www.roads.org.mk/en>
- ЕБОР - <https://www.ebrd.com/home>

5.2.4. Информациите за Проектот, вклучувајќи ги и потенцијални можности за работа, ќе бидат огласени на огласните табли во центрите на заедниците и во локалните медиуми, вклучувајќи ги популарните весници кои ќе се користат за огласи поврзани со Проектот и потенцијални можности за работа (како што е Fakty - национален весник на албански јазик и Нова Македонија - национален весник на македонски јазик). Проектот НТР со клучни информации за Проектот и детали за контакт, исто така, ќе бидат објавени за да се информира јавноста за напредувањето на Проектот и фазите.

5.3 МЕТОДИ ЗА КОНСУЛТАЦИЈА

5.3.1. Главните комуникациски методи и механизми што ќе се користат за консултација со клучните чинители се во голема мерка опишани во табела 6-1, со дополнителни препораки дадени подолу.

КОНСУЛТАЦИЈА СО ЗАСЕГНАТИТЕ ПОЕДИНЦИ И РАНЛИВИ ГРУПИ

- 5.3.2. ЈПДП ќе спроведе голем број консултации пред фазата на изградба од Проектот, со семејствата кои потенцијално ќе бидат физички раселени, локалните жители чии куќи и парцели ќе бидат лоцирани близу предложената патна траса и локални бизнисите
- 5.3.3. Деталите за тие понатамошни консултативни состаноци сè уште не се финализирани, овие детали ќе бидат додадени последователно додадени на овој ПВЧ откако ќе бидат познати.
- 5.3.4. Деталите за други потенцијално засегнати групи и поединци ќе бидат потврдени по анкетата за пописот на домаќинства и средства што ќе го спроведе ЈПДП. Врз основа на овие нови информации, може да бидат потребни дополнителни консултативни состаноци и овие детали ќе бидат додадени на овој ПВЧ.

ФОКУС ГРУПИ

- 5.3.5. Посебни фокусни групи ќе бидат организирани со идентификуваните ранливи групи, вклучувајќи ги: лицата со попреченост, кои имаат потешкотии да присуствуваат на консултативните состаноци, жените, младите (за потенцијалните можности за работа) и лицата кои примаат социјална помош. Понатамошни групи ќе бидат потврдени од страна на СВЗ на ЈПДП, по анкетата за попис на домаќинствата и понатаму може да вклучуваат фокусирани дискусии за: безбедноста на патиштата, безбедноста на училиштата и децата, културното наследство и управувањето со сообраќајот. Ќе се користи едноставен нетехнички јазик за да се обезбеди дека влијанијата на Проектот се комуницираат транспарентно со оваа група.

5.4 ИДНА ПРОГРАМА – ГРАДЕЖНА ФАЗА

- 5.4.1. Предвидената програма за јавни консултации и активностите за објавување се презентирани подолу. Оваа програма вклучува директни консултации и активности за вклучување, кои се потребни за решавање на тековните проблеми на чинителите, како и редовните активности за консултации и објавување за време на целиот проект циклус.

Контакт детали и одговорности за спроведување на ПВЧ се следниве:

Име: Јоже Јовановски

Позиција: менаџер за заштита на животната и социјалната средина, Единица за спроведување на проекти, ЈПДП

Телефон: +38923118044 лок. 305

Адреса: Даме Груев 14, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

Email: j.jovanovski@roads.org.mk

Website: www.roads.org.mk

- 5.4.2. Покрај тоа, од Изведувачот за изградба ќе се бара, согласно договорот, да подготви План за управување со животната и социјалната средина при изградба (ПУЖССИ), да вклучува, но да не биде ограничен на, обезбедување механизам за поплаки, огласни табли за објавување на информации за Проектот, планови за управување со сообраќајот, одговори при итни случаи, постапка за известување на локалните заедници, постапка за непредвидени случаи, понатамошни консултации и механизми за претходна најава во врска со градежните активности на Проектот, документирани во рамки на ПВЧ програмата на Изведувачот.
- 5.4.3. СВЗ на ЈПДП ќе ги евидентира сите коментари, ќе даде повратни информации и ќе ги документира истите. Сите примени коментари ќе бидат разгледани во согласност со заложбите преземени под „Најдобра меѓународна пракса“, како што е документирано во Дел 3.3. Сите комуникации ќе бидат разгледани во однос на изводливоста со цел да се направат измени за да се задоволат барањата и интересите, а лицата кои комуницирале ќе биде информирани за исходот.

Програмата за вклучување на чинителите е детално опишана во табела 6-1 подолу.

Табела 6-1 - Програма за вклучување на чинителите

Активност	Чинители	Информативни материјали /методи на комуникација	Информации што треба да бидат објавени	Временска рамка/честота	Одговорност	Локација
Да се назначи СВЗ за Проектот	Локални жители и бизниси	Информативни табли со поштенско сандаче, лични посети и состаноци со заедницата	НТР, механизам за поплаки, ОВЖСС, ПВЧ, АКЖСС, временска рамка за изградба и локација на проектните структури (подвозници, тунели итн.)	Непосредно	ЈПДП	Проектна област/долж трасата на патот

<p>Да се стават печатени копии од брошури/ле тоци за ПВЧ и Проектот во дирекцијата на ЈПДП и да се дистрибуираат брошури за Проектот во засегнатите локални заедници</p>	<p>Локалните заедници во Горно Строгомиште, Долно Строгомиште, Букојчани, Зајас, Колибари, Трапчин Дол, Црвици, Раштани, Осој и Кичево.</p>	<p>Информативни табли, масовни медиуми, Интернет; документи, состаноци лице в лице.</p>	<p>НТР, механизам за поплаки, ОВЖСС, ПВЧ, АКЖСС, временска рамка за изградба и локација на проектните структури (подвозници, тунели итн.)</p>	<p>Непосредно</p>	<p>СВЗ за Проектот</p>	<p>Седиште на ЈПДП</p>
<p>Објавување на документацијата за ОВЖСС</p>	<p>Локалните заедници во Горно Строгомиште, Долно Строгомиште, Букојчани, Зајас, Колибари, Трапчин Дол, Црвици, Раштани, Осој и Кичево. Други заинтересирани страни: НВО, локални селски совети</p>	<p>Документи</p>	<p>ОВЖСС, НТР, ПВЧ, ПОЗ, ПУЖСС И АПЖСС.</p>	<p>Непосредно</p>	<p>СВЗ за Проектот</p>	<p>Седиште на ЈПДП</p>
<p>Комуникација за напредувањето на Проектот, ОВЖСС и добивање дозволи</p>	<p>Здружение за демократски развој на Ромите (ЗДРР) СОНЦЕ за ромските семејства кои живеат во Певци Организација на</p>	<p>Телефон, е-пошта, состаноци лице в лице</p>	<p>Детални информации за Проектот на барање и НТР на барање.</p>	<p>Непосредно</p>	<p>СВЗ за Проектот</p>	<p>НВО канцеларии и седиште на ЈПДП</p>

	албански жени, Кичево Организација за развој на младите, Кичево					
Комуникација за потенцијални и можности за работа на Проектот	Регионална јавност	Весници, радио, интернет, локални центри (на пр. училишта, кафулиња, локални супермаркети и сл.)	НТР, механизам за поплаки и слободни работни места.	Пред изградбата	ЈПДП	Седиште на ЈПДП и канцеларии на локалните власти
Разгледување и дискусија за барањата за мониторинг на животната средина на проектот со Министерството за животна средина и просторно планирање	Органи кои издаваат дозволи	Телефон, е-пошта, состаноци лице в лице	Детални информации и за Проектот на барање и НТР на барање.	Оперативна фаза, потоа тековно	ЈПДП	Седиште на Министерството за животна средина и просторно планирање
Комуницирање на слободните работни места и правата на работниците	Локални млади и жители, градежни работници	Информативни табли, состаноци во објектите за сместување на градежните работници	Постапки за слободни работни места и човечки ресурси.	За времетраење на Проектот	ЈПДП	Градежни канцеларии/објекти за сместување
Организирање на фокус групи и работилници и за засегнатите ранливи групи, домаќинствата близу до	Ранливи групи (видете лева колона)	Работилници и лице в лице, радио, состаноци на тркалезна маса	НТР, ПВЧ и презентација на материјали за ранливите групи.	Пред градежната фаза/фазата за надградба и за времетраењето на Проектот	СВЗ на ЈПДП во соработка со локалните власти	Центри на селските заедници или канцеларии на локалните власти

<p>градежните работи, неформални лица, жени, лица со попреченост, пензионери во врска со влијанијата на Проектот</p>						
<p>Програма за подигнување на свеста кај заедницата за изградба и безбедноста на патиштата</p>	<p>Локални жители и деца</p>	<p>Употреба на лица со знамиња за сигнализација, известување однапред, обука за подигнување на свеста за безбедноста на патиштата во локалните училишта</p>	<p>НТР, ПВЧ, брошура со информации за Проектот, презентација на материјали за ранливите групи.</p>	<p>Пред оперативната и градежната фаза</p>	<p>Изведувач</p>	<p>Центри на селските заедници или канцеларии на локалните власти</p>

6 УЛОГИ И ОДГОВОРНОСТИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

6.1 МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ, ИЗВЕСТУВАЊЕ И ПОВРАТНИ ИНФОРМАЦИИ

- 6.1.1. Консултантите кои даваат поддршка на ЕСП ќе се користат за редовен мониторинг (на месечна основа) во однос на имплементацијата на АПЖСС, а кои исто така ќе прават месечен мониторинг на имплементацијата на ПВЧ, вклучувајќи ја примената на механизмот за поплаки. Ова ќе вклучува испитување на документацијата од состаноците со јавноста, објавување на информации, медиумите и сите други форми за вклучување на чинителите како дел од ПВЧ.
- 6.1.2. Покрај тоа, Клиентот ќе треба самиот да го известува ЕБОР, согласно договорот, и да ги пренесува аспектите за животната и социјалната средина, здравството и безбедноста на Проектот. Формата на известување ќе биде договорена со ЕБОР при склучувањето на договорот.

7 ПОСТАПКИ ЗА ПОПЛАКИ

7.1 МЕХАНИЗАМ ЗА ПОПЛАКИ

Локалните власти и СВЗ ќе ги следат каналите за комуникација, како што се медиумите, состаноците еден до еден и периодичните состаноци и ќе даваат повратни информации, како што е соодветно. Отворена книга ќе биде достапна за чинителите кои учествуваат на јавните консултации и во канцелариите на локалните власти за да ги запишат коментарите анонимно, со можност да дадат детали за контакт. Оваа книга ќе биде поставена во видно место, но сепак каде што нема директно да се следи од персоналот на домаќинот (на пр. на излезот). Локалните власти и СВЗ ќе ги евидентираат овие информации за да може да се даде одговор и повратна информација за оние чинители кои оставиле детали за контакт. Треба да им се стави до знаење на оние кои коментираат дека одговор не може да се даде на анонимните коментари.

Правото на Северна Македонија го утврдува правото на засегнатите граѓани (оние со формални земјишни права) да поднесат жалби до судовите за време на процесот на експропријација, како што е наведено погоре, и истото не бара креирање на посебни механизми за поплаки.

НИВОА И ПОСТАПКИ НА МЕХАНИЗАМ ЗА ПОПЛАКИ

Механизам за поплаки (прикажан во Прилог Б) ќе биде воспоставен за да се обезбеди дека Клиентот одговара на сите грижи и поплаки, особено од засегнатите чинители заедниците. Посебната грижа ќе биде насочена кон обука на назначениот персонал вклучен во управувањето со механизмот за поплаки. Овој механизам за поплаки ги опфаќа вработените и невработените (т.е. засегнатите лица и другите релевантни чинители).

Сите коментари или грижи може да се изнесат пред клиентот вербално или писмено (по пошта или e-mail) или со пополнување на образец за поплаки (вклучен пример - Прилог А). Образецот за поплаки ќе биде достапен во канцеларијата на градоначалникот, училиштата, центрите на заедниците и други јавни места што се лесно достапни за сите релевантни чинители, заедно со опис на механизмот за поплаки. Образецот за поплаки потоа може да се достави до контактите дадени во Дел 8.2.

Сите поплаки ќе бидат прифатени во рок од 3 работни дена и ќе бидат одговорени не подоцна од 30 работни дена. Конкретно, номинираните и обучени членови на персоналот ќе ги евидентираат информациите за поплаките во дневникот на поплаки. This will include stakeholder name and contact details and details of the grievance and how and when it was submitted, acknowledged, responded to and closed out.

Поединци можат да побараат нивното име да остане тајно и овој механизам не ги спречува чинителите да го остварат своето право на поплака преку други судски средства.

Прилог В го презентира дневникот на поплаки за евидентирање на коментари, жалби и поплаки заради целите на мониторинг.

7.2 УЛОГИ И ОДГОВОРНОСТИ

ЈПДП и неговиот СВЗ, во соработка со локалните власти, ќе ја преземат целокупната одговорност за процесот на консултации и објавување на информации, вклучувајќи го и

организирањето на процесот на консултации, комуникации со идентификувани групи на чинители, собирање и обработка на коментарите/поплаките, како и одговорите на тие коментари и поплаки. Во зависност од природата на коментарот/жалбата, некои коментари или жалби ќе бидат доставени до соодветното лице во надлежните органи за одговор.

КОНТАКТ ДЕТАЛИ ЗА СВЗ:

Име: Билјана Цветковиќ

Позиција: Правни и општи работи, Единица за спроведување на проекти во ЈПДП

Телефон: +38923118044 лок. 312

Адреса: Даме Груев 14, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

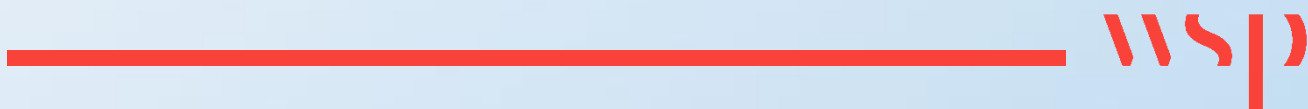
Email: biljanal@roads.org.mk

Website: www.roads.org.mk

Прилог А

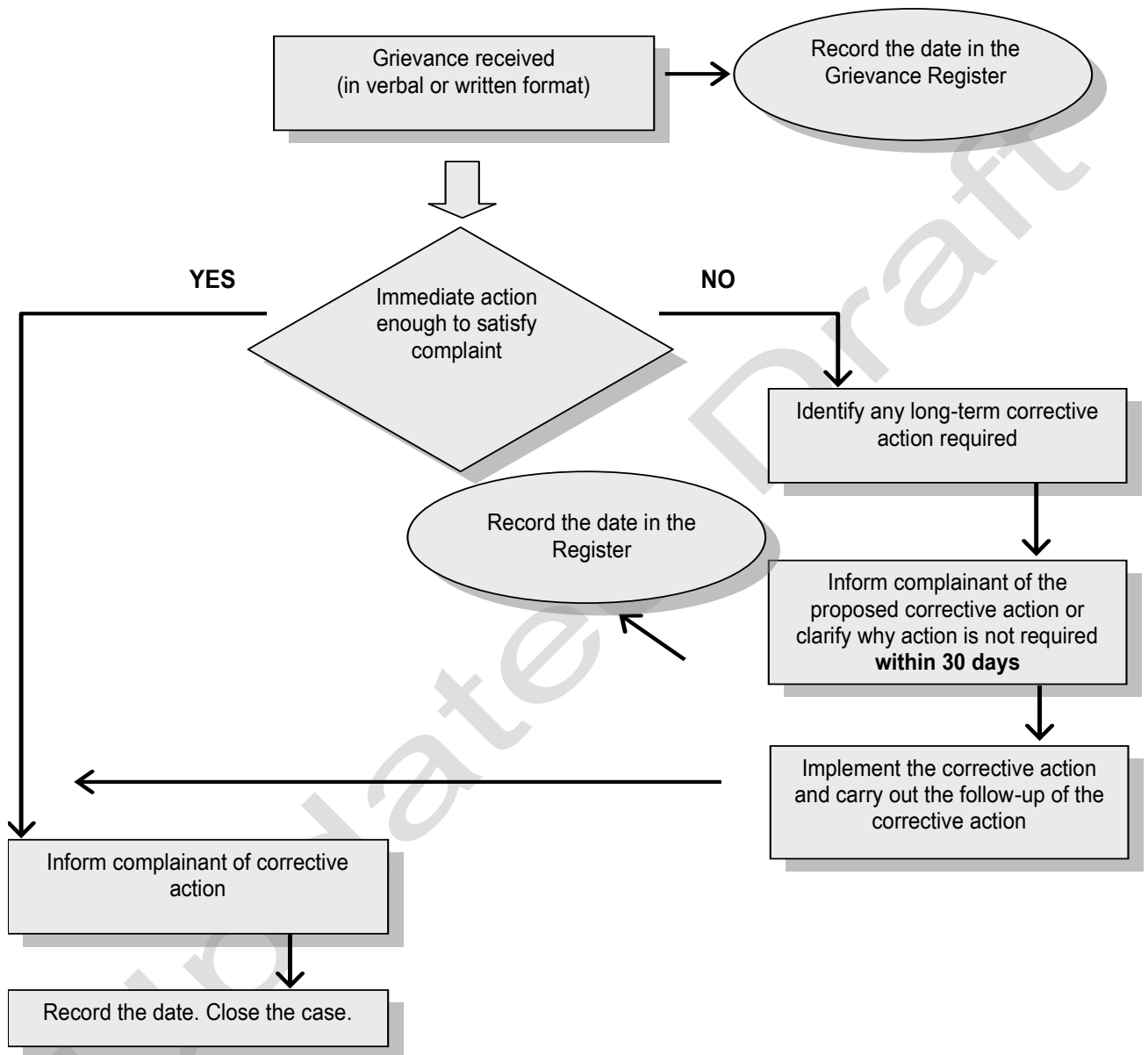
**ОБРАЗЕЦ ЗА ЕВИДЕНЦИЈА НА
ПОПЛАКИ**

ОБРАЗЕЦ ЗА ПРИЈАВА НА ПОПЛАКА	
КОНТАКТ ИНФОРМАЦИИ	
Име:	Пол: ☐ машки / ☐ женски
Адреса:	
Заедница:	Телефон:
Општина:	E-mail:
Анонимна поплака: ☐ да / ☐ не	Претпочитан начин на комуникација и доставување повратни информации: ☐ пошта / ☐ тел. / ☐ e-mail
ОПИС НА ПОПЛАКАТА / СУГЕСТИЈА / ПРАШАЊЕ	
Ве молиме доставете детали подолу (кој, што, каде, кога) за вашата поплака:	
Во случај да биле преземени други дејствија од жалителот во врска со предметот на поплака, Ве молиме доставете детали таквите претходни дејствија (доколку ги има):	
Ве молиме доставете детали за Вашето предлог-решение за поплаката:	
ДЕТАЛИ ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ПОПЛАКАТА	
Име на регистрантот:	
Организација:	Позиција:
Како е пријавена поплаката: ☐ лично / ☐ пошта / ☐ e-mail / ☐ тел. / ☐ факс / ☐ _____	Вид на поплака: ☐ безбедност на патиштатау / вознемирување: бучава, прашина / штета или погодени средства
Приложени документи:	Поплаката е релевантна за Проектот: ☐ да / ☐ не, ако “не” проследена е до: _____
Забелешка:	
Потпис на регистрантот:	Датум на поплаката:

Прилог Б

МЕХАНИЗАМ ЗА ПОПЛАКИ

Прилог В

ДНЕВНИК НА ПОПЛАКИ

Следниот образец ќе помогне при евидентирањето на коментари, жалби и поплаки за потребите на мониторинг.

Име/Контакт детали	Датум на прием	Детали за жалбата/коментар	Одговорност	Преземени активности	Датум на решавање

Прилог Д

ДОПОЛНИТЕЛН ПЛАН ЗА АНГАЖИРАЊЕ НА ЧИНИТЕЛИТЕ

Јавно Претпријатие за државни патишта

АВТОПАТОТ А2: БУКОЈЧАНИ - КИЧЕВО ДЕЛНИЦА

Дополнителн План за ангажирање на
чинителите

Јавно Претпријатие за државни патишта

АВТОПАТОТ А2: БУКОЈЧАНИ - КИЧЕВО ДЕЛНИЦА

Дополнителн План за ангажирање на чинителите

PUBLIC

ПРОЕКТ БР. 70061173

OUR REF. NO. 70061173/ SUPPLEMENTARY SEP

ДАТУМ: ЈУНИ 2020

СОДРЖИНА

ВОВЕД	1
КРАТКОРОЧЕН ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЧИНТЕЛИТЕ	2

Овој извештај е подготвен од страна на WSP во име на Јавното претпријатие за јавни патишта. GEING Krebs und Kiefer International помогнаа во комплетирањето на овој извештај со обезбедување на информации за Проектот и теренска поддршка

ВОВЕД

- 1.1.1. Овој Дополнителен план за вклучување (ангажирање) на чинителите (ПВЧ/ПАЧ) детално ги опишува активностите за вклучување што ќе бидат преземени со чинителите во текот на 120-дневниот период на објавување (на проектот), во светло на националните ограничувања зради КОВИД-19 (<https://koronavirus.gov.mk/>) и насоките на ЕБОР за вклучување на чинителите и формалното обелоденување (на проектот). Ова може да се најде на следниов линк:
<http://www.ebrd.com/documents/environment/ebd-covid19-briefing-note-stakeholder-engagement.pdf>
- 1.1.2. Овој Дополнителен ПАЧ треба да се чита заедно со главниот ПАЧ документ. Главниот ПАЧ, а не овој Дополнителен ПАЧ, ќе продолжи да биде документот што ќе се ревидира по одобрување на Проектот, за да се информира за тековниот вклучување на чинителите во различни развојни фази на Проектот (градежна и оперативна фаза).
- 1.1.3. Механизмот за поплаки наведен во главниот ПАЧ, вклучен и како прилог во овој документ сè уште важи.

КРАТКОРОЧЕН ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЧИНТЕЛИТЕ

1.1.4. Во табелата подолу е прикажан краткорочниот план за вклучување на секој од клучните идентификувани чинители.

Идентификувани клучни чинители и методи на вклучување

Чинител (приоритетните чинители се обележани со задебелени букви)	Влијание врз чинителите	Цел на вклучувањето	Методи за вклучување (за време на периодот на објавување)		Методи (долгорочно - одложено)	Ограничувања
			Тековни ограничувања	Изменети ограничувања ¹		
<p>Локални жители и бизниси во Горно Строгомиште, Долно Строгомиште, Букојчани, Зајас, Колибари, Трапчин Дол, Црвици, Певци, Раштани; Осој и Кичево.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Овие жители ќе бидат директно и индиректно засегнати како дел од Проектот, каде што ризиците може да вклучуваат бучава и ефекти врз квалитетот на воздух, откуп на (нивниот) имот и ограничување на пристапот. 	<ul style="list-style-type: none"> Информации за Проектот (т.е. обем, програма, природа на работите, итн.). Влијанија и ефекти на Проектот за време на градежната и оперативната фаза (штетни и полезни). Мерки за ублажување и намалување на штетните ефекти. 	<ul style="list-style-type: none"> Обелоденување (информирање за Проектот) со фокус на онлајн методи, радио/ТВ/весници (по еден за секој извор). Подготовка на краток и достапен веб-семинар, снимен на македонски и албански јазик. Веб-семинарот ќе биде промовиран, а потоа и снимката споделена со локалните заедници преку веб-страницата и Twitter/Instagram/Facebook на ЈПДП. Од локалните лидери и нивниот претставник ќе биде побарано да го споделат веб-семинарот преку нивните профили на социјалните медиуми (каде/ако тоа е достапно). Веб-семинарот исто така ќе се емитува на локален ТВ канал. Онлајн состаноците преку видео платформи со ЈПДП и претставници на ЈПДП. Обезбедување на прашалници, кои вклучуваат краток опис на Проектот, придружна мапа и дополнителни детали за контакт кои ќе бидат дадени на секое домаќинство во околните села. Прашалниците ќе бидат придружени со писмо кое е однапред адресирано и со платена поштарина, што ќе им овозможи на луѓето да поставуваат прашања. Прашалниците ќе бидат доставени директно од локалната пошта до сите имоти долж трасата на Проектот. Основата за давање голем 	<p>Според колоната „Тековни ограничувања“, но со сесии лице-в-лице со резервирани временски интервали.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Понатамошна целосно рекламирана презентацијата пред почетокот на изградбата. За ранливите групи, ЈПДП ќе ги олесни редовните фокус-групи и работилници со цел да се консултира со оваа група преку директни средби организирани од службеникот за врски со заедницата. 	<ul style="list-style-type: none"> Краткорочното вклучување може да не биде во состојба сеопфатни да допре до ранливите лица. Некои поединци може да не бидат во состојба да ги пополнат или вратат прашалниците. Некои поединци можеби немаат пристап до Интернет.
<p>Физички и економски раселени домаќинства.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Проектот ќе биде од корист за оваа група преку создавање на директно, индиректно и иницирано вработување. 					
<p>Ранливи групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> домаќинства со самохрана мајки; домаќинства со повеќе од три деца; и лица со ниско ниво на писменост. <p>Претставници/ организации на ранливите групи:</p> <ul style="list-style-type: none"> Здружение за демократски развој на Ромите (RDDA) 	<ul style="list-style-type: none"> Оваа група ќе биде директно и индиректно засегната од Проектот. Ранливите групи може да бидат засегнати како резултат на градежните и оперативните активности на Проектот. 					

¹ This assumes that non-essential travel within the Project area is permitted for residents, but mass gatherings may still be prohibited.

<ul style="list-style-type: none"> • СОНЦЕ за ромските семејства кои живеат во Певци • Организација на жени-албанки, Кичево • Организација за развој на младите, Кичево 			<p>број прашалници за секое домаќинство е да се зголеми учеството (т.е. застапеноста на жените). Вратените прашалници ќе бидат обработени од ЈПДП или нивниот специјалист за социјални работи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • По враќањето на прашалниците, ќе биде подготвено кратко прашање и одговор, доколку тоа е соодветно. • Телефонски повици до организациите <p><i>Забелешка: Се претпоставува дека ранливите лица кои нема да имаат пристап до веб-семинарот, ќе можат да го гледаат локалниот ТВ-преносот.</i></p>			
<p>Невладини организации (НВО).</p>	<p>Инди­ректно засегнати како дел од Проектот.</p> <p>Оваа група може директно и инди­ректно да влијае на Проектот преку консултации со локалните заедници и олеснување на еколошките и социјалните кампањи.</p>	<p>Информации за Проектот (т.е. обем, програма, природа на работите, итн.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подготовка на краток и достапен веб-семинар², снимен на македонски и албански јазик. Веб-семинарот ќе биде промовиран, а потоа и снимката споделена со локалните заедници преку веб-страницата и Twitter/Instagram/Facebook на ЈПДП. • Од локалните лидери и нивниот претставник ќе биде побарано да го споделат веб-семинарот преку нивните профили на социјалните медиуми (каде/ако тоа е достапно). • Веб-семинарот исто така ќе се емитува на локален ТВ канал. • Телефонски повици со невладините организации 	<p>Согласно колоната „Тековни ограничувања“.</p>	<p>Официјални дописи и онлајн состаноци по потреба, заедно со соопштенија за медиумите/весниците.</p>	<p>Некои поединци можеби немаат пристап до Интернет.</p>

² Содржината е веројатно да вклучува: позадина за проектот, опис на проектот, проектната програма, длабинска анализа на животната и социјалната средина, ефектите врз животната и социјалната средина, мерките за ублажување и следните чекори.

Прилог А

МЕХАНИЗАМ ЗА ПОПЛАКИ

ОБРАЗЕЦ ЗА ПРИЈАВА НА ПОПЛАКА	
КОНТАКТ ИНФОРМАЦИИ	
Име:	Пол: ☐ машки / ☐ женски
Адреса:	
Заедница:	Телефон:
Општина:	E-mail:
Анонимна поплака: ☐ да / ☐ не	Претпочитан начин на комуникација и доставување повратни информации: ☐ пошта / ☐ тел. / ☐ e-mail
ОПИС НА ПОПЛАКАТА / СУГЕСТИЈА / ПРАШАЊЕ	
Ве молиме доставете детали подолу (кој, што, каде, кога) за вашата поплака:	
Во случај да биле преземени други дејствија од жалителот во врска со предметот на поплака, Ве молиме доставете детали таквите претходни дејствија (доколку ги има):	
Ве молиме доставете детали за Вашето предлог-решение за поплаката:	
ДЕТАЛИ ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА ПОПЛАКАТА	
Име на регистрантот:	
Организација:	Позиција:
Како е пријавена поплаката: ☐ лично / ☐ пошта / ☐ e-mail / ☐ тел. / ☐ факс / ☐ _____	Вид на поплака: ☐ безбедност на патиштатау / вознемирување: бучава, прашина / штета или погодени средства
Приложени документи:	Поплаката е релевантна за Проектот: ☐ да / ☐ не, ако “не” проследена е до: _____
Забелешка:	
Потпис на регистрантот:	Датум на поплаката:

